

**Muhoksen lukion
toimintakertomus
vuodelta 2021**

MUHOKSEN LUKION TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

YLEISKATSAUS

”Muhoksen lukio on turvallinen ja vahva yleislukio, jonka tavoitteena on antaa laaja yleissivistys, hyvä jatko-opintokelpoisuus ja ohjata opiskelijaa kasvamaan tasapainoiseksi, itsetunnoiltaan terveeksi, toiset huomioivaksi, vastuulliseksi aikuiseksi. Opiskelu tukee kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi, joka tietää voivansa vaikuttaa toiminnoillaan ja valinnoillaan omaan ja ympäristönsä hyvään tulevaisuuteen. Lukio ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.”

Muhoksen lukion opetussuunnitelma

Muhoksen lukiossa oli tilastointipäivänä 20.9.2021 228 opiskelijaa. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä (päätös 15.12.2020) toisen asteen opiskelu muuttui oppivelvollisuuden piirissä oleville maksuttomaksi. Tämä näkyi myös Muhoksen lukion hakeneiden määrän pienenemisenä, kun vähintäänkin samat opintososiaaliset edut olivat tarjolla nyt kaikissa lukioissa. Elokuussa lukuvuoden alkaessa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden määrä jonkin verran aina elää. Tilastointipäivänä 20.9.2021 aloittavan 21-ryhmän koko oli 66, 20-ryhmäläisiä oli 72, 19-ryhmäläisiä 80, neljättä vuotta opiskelevia 9 ja etälukiossa yksi tutkintotavoitteinen aikuisopiskelija. Heistä oululaisia oli 31 ja yksittäisiä opiskelijoita käy Tyrnävältä, Utajärveltä ja Kempeleestä. Suurin osa opiskelijoista on oman kunnan nuoria. Varsinaisia kiinteitä opetusryhmiä ei luokattomassa lukiossa ole, vaan opiskelijat valitsevat opintojaksoja/kursseja opintotarjottimesta.

Vuonna 2021 Muhoksen lukiossa opetuksesta huolehtivat 9 virassa olevaa lukion opettajaa, yksi määräaikainen tuntiopettaja sekä rehtori. Lisäksi opetusta antoi 8 opettajaa, joiden pääkoulu on yläkoulu. Kirkonkylän koulun laaja-alainen erityisopettaja huolehti erityisopetuksesta. Lukiolla on yhteinen toimistos sihteeri, kouluavustaja ja vahtimestari Muhoksen yläkoulun kanssa sekä siistimisessä ja ruokahuollossa toimivaa teknisten palveluiden henkilöstöä. Opiskeluhuollon suhteen tärkeät sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, terveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi, ovat opiskelijoiden tavoitettavissa viikoittain.

Vaikka Muhoksen lukio ei ole erikoislukio, yleislukion toiminnassa on painotuksia. Lukioissa otettiin 1.8.2021 alkaen käyttöön uudet lukion opetussuunnitelman perusteet ja uudet paikalliset opetussuunnitelmat. Kahden lukuvuoden ajan siis lukioissa on käytössä yhtä aikaa kaksi eri opetussuunnitelmaa ja rinnakkain toimivat: opetusjaksot – kurssit, opintopisteet – kurssit. Opintojaksot muodostuvat 1-3 opintopisteen moduuleista ja kaikissa oppiaineissa on huomioitava yhteiset 6 laaja-alaista kokonaisuutta. Tämä toi aikamoista haastetta lukujärjestysten rakentamiselle, etenkin kun osa opettajista on yhteisiä perusopetuksen kanssa – monta seikkaa siis on huomioitavana.

Molemmista 2016 ja 2021 käyttöön otetuissa paikallisissa opetussuunnitelmissa painotuksina on samat kokonaisuudet. **Geopark**-oppilaitoksena paikallisuus saa huomiota. **Kestävä tulevaisuus**, ts. kestävä kehitys ohjaa toimintakulttuuria. Kolmantena painopisteenä on **yrittäjäjyys**(kasvatus), joka toteutuu opintojaksoina/kursseina, yhteistyöverkostojen hyödyntämisenä, eri aloihin tutustumisena, henkilökohtaisten vahvuuksien hakemisena sekä yrittäjämäiseen asenteeseen eli yritteliäisyyteen kasvamisena. Neljäntenä painotuksena on **teknologia** eli digitaalisuuden opiskelukäytön lisäksi tarjolla on robotiikkaa ja ohjelmointia. Liikunnan opintojaksoja ja kursseja on runsaasti, onhan käytössä Sirius-sali ja Tähtiareenan mahdollisuudet. Opintotarjotin tukee ylioppilastutkinnossa menestymistä kertaavilla opintojaksoilla/kursseilla. Kaiken tämän rinnalla myös opiskelijoiden jaksamisesta huolehtiminen on koettu tärkeäksi.

Elokuussa 2021 aloittavalle ikäluokalle lukio on maksuton. Jo aiemmin 2. ja 3. vuoden opiskelijoille on tarjottu opintososiaalisina etuina osa oppikirjoista ja pienellä omavastuulla tietokone. Opintososiaaliset edut ja nyt maksuttomuus tukevat onnistumista opinnoissa ja antavat tasapuoliset mahdollisuudet käydä lukiota kodin varallisuudesta riippumatta.

Koronapandemian keskellä ylioppilaskirjoitusten onnistuminen oli kaikista haavoittuvin lukion toiminto. Sekä kevään että syksyn kirjoitukset toteutettiin korona uhan alla. Ylioppilastutkintolautakunta oli lisännyt koepäiviä, jotta yksittäisissä kokeissa olisi pienempi määrä kokelaita paikalla. Opiskelijoiden sairastumisen ohella oli pelko, mitä tehdä, jos opettajat joutuvat karanteeniin. Syksyn 2021 ylioppilaskirjoitukset olivat jo neljäs tutkintokerta pandemian aikana. Kaikki meni onneksi jälleen hyvin, kiitos kaikkien valppauden.

TOIMINNALLINEN TULOS

Muhoksen lukiolla oli jälleen vetovoimaa kevään 2021 yhteishaussa, vaikka aloittajamäärä putosi selvästi edellisistä vuosista. Opintososiaaliset edut tulivat oppivelvollisuuteen liittyvän maksuttomuuden takia kaikkiin lukioihin, mikä muutti aloittajamäärää.

Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja vastaavilla muilla näytöillä. Keväällä juhlittiin 44 Muhoksen lukion ylioppilasta. Syksyllä 2021 valmistui viisi uutta ylioppilasta. Koronasta huolimatta molemmat ylioppilasjuhlat pystyttiin pitämään.

Korona pandemia on näkynyt yhteiskunnassa ja lukioissa keväästä 2020 alkaen. Lukio siirtyi jälleen etäopetukseen 3.12.2020 ja 2021 kevätlukukausi aloitettiin etäopetuksella. Abiturienttien osalta siirryttiin takaisin lähiopetukseen 21.1.2021 alkaen ja nuoremmat ikäluokat palasivat lähiopetukseen 11.2.2021. Keväällä opiskelijoille ja huoltajille tehtiin kysely, joka kertoi etäopetusjaksojen tuoneen opiskelijoille haastetta jaksamiseen ja opiskelumotivaatioon.

Pandemian takia moni tilaisuus peruuntui, siirtyi tai pidettiin etänä. Helmikuussa peruuntuivat abien penkinpainajaiset eli lukiohistoriassa ne jäivät ensimmäistä kertaa kokematta kevään 2021 ylioppilailta. Vanhojentanssit siirrettiin ja ne tanssittiin vasta 27.8.2021. Vanhempainillat kevään osalta pidettiin etänä, samoin syksyn 2021 abien vanhempainilta. Vuosi meni käytännössä maskeja käyttäen ja huomioiden opetuksessa tartuntariski.

Kansainvälisyyden suhteen yhteistyö oli lähinnä etäyhteydenpitoa. Saksan Aalenin kanssa tehtävän opiskelijavaihdon suhteen päätettiin, että projektit perutaan syksyltä 2021 ja kevään 2022 loppuun saakka. Vuonna 2021 lopeteltiin vanhempi Erasmus-projekti eli Sustainable Living - Active Citizens. Koronan vuoksi edelliseltä vuodelta siirtynyt matka Norjaan ei kuitenkaan päässyt toteutumaan myöskään vuonna 2021, joten varsinaista toimintaa projektissa ei ollut. Projekti päättyi virallisesti 31.8.2021.

Sen sijaan projektia *Let's Make a Move* aloitettiin intensiivisesti, vaikka live-tapaamisia ei toteutettukaan koronatilanteen vuoksi. Projekti toteutuu 1.9.2020 - 31.8.2023. Projektit ovat yleensä kaksivuotisia, mutta koronan vuoksi tälle hankkeelle on saatu yksi vuosi lisäaikaa. Takana on jo useampia kansainvälisiä etätapaamisia ja projektia työstiin sekä verkkotapaamisissa että omalla koululla. Syksyllä 2020 aloitettiin yhdessä Suomussalmen lukion kanssa kansainvälinen "*Laaja-alainen osaaminen avaa luonnon monet kasvot*" -hanke, jossa tarkoitus on matkustaa Karjalaan.

Toteutumisen esteenä ensin oli koronapandemia ja nyt vallitseva poliittinen ja sotilaallinen epävakaus Venäjällä.

Muhoksen lukio oli digitaalisen pedagogian asiantuntijana Saksan lasten ja nuorten säätiön (Deutsche Kinder- ja Jugendstiftung) LiGa – Lernen im Ganzttag –hankkeelle joulukuussa. Hanke maksoi ammattikuvaajat paikalle ja lukiosta tehtiin video. Lukio osallistui yhden opettajan ja rehtorin voimin kolmeen verkkotapaamiseen, joissa mukana oli nelisenkymmentä Saksan koulualan ammattilaista. Palkkioksi Muhoksen lukio sai 1000€, joka käytetään opiskelijoiden toiveiden mukaan kalusteisiin.

Vuoteen kuului korkeakoulukurkistuksia ja -opintoja. Opiskelijat osallistuivat 3.11.2021 Oulun yliopiston ja Oulun AMK:n yhteisille Korkeakoulupäiville. Koronan vuoksi hyvin moni korkeakoulutapahtuma meni nettiin, joten opiskelijat pystyivät oman mielenkiinnon mukaan osallistumaan tapahtumiin ympäri maata. Vuoden 2021 aikana 5 opiskelijaa ilmoittautui tekemään Oulun AMK:n Highway-opintoja, jotka suorittaessaan saa suoraan opiskelupaikan ammattikorkeakoulusta.

Robottiikan ja ohjelmoinnin osalta on jo rakennettu mielenkiintoisia yhteistyökuvioita. Syyslukukaudella Buuttieducation järjesti lukiolla Älykkäät järjestelmät-työpajan. ICT-alaan. Syyslukukaudella Oulun yliopiston Mobile FabLab:n ”muutti” lukiolle kolmeksi päiväksi. Työpajassa opiskelijat saivat tehdä itselleen heijastimet, joiden suunnitteluun käytettiin vektorigrafiikkaa ja työstämiseen laserleikkuria. TVT2-kurssilaiset viettivät pajassa useamman tunnin ja lisäksi kaikki lukion opiskelijat ja oppilaat saivat halutessaan osallistua pajaan. Mainittakoon, että jatkoakin luvattiin: Oulun yliopiston Mobile FabLab on tulossa kokonaiseksi viikoksi lukiolle keväällä 2022 ja pajoissa päästään testaamaan mm. vektorigrafiikkaa, laserleikkuria, 3D-mallinnusta ja -tulostusta ja elektroniikkasuunnittelua. Pajat ovat suunnattu kaikille lukion opiskelijoille. Tulossa on tutustuminen ICT-alan opiskelumahdollisuuksiin ja työtehtäviin. Opintoretken tarkoituksena on myös piloitoida lukion ja korkeakoulujen uutta yhteistyömuotoa osallistumalla Oamk:ssa tuotettavien ohjelmistojen testaamiseen. Opintoretkellä osallistumme Ympäristöviisas viljelijä -hankkeen tuottaman sovelluksen testaamiseen. Testidatasta on aidosti hyötyä ja testaukseen osallistujat saavat tietoa IT-alan osa-alueesta, joka on tärkeä ohjelmistotyössä ja jolla monet aloittavat uransa.

Yrittäjyyskasvatuksessa on ollut vierailuja, joista osa on toteutettu koronan takia etäyhteyksin. Ammattikirjasto-päivä peruuntui koronan takia.

eLukion osalta alkoi vaiheittainen alasajo oppivelvollisuuden toteutuessa ja uuden opetussuunnitelman käyttöönoton yhteydessä. Oulu kertoi 21.1.2021 päivätyssä tiedotteessaan Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston kunnille, että Oulun osalta eLukion toimintaa jatketaan voimassa olevan opetussuunnitelman (2016) mukaisesti ja sen hetkisten opiskelijoiden osalta eli kevääseen 2023. Tämän jälkeen eLukio lakkaa olemasta. Täydentävää LOPS2021 opintojaksojen opetusta kunnilla on mahdollista ostaa verkko-opetuksena Oulun Aikuislukiolta. Vuonna 2021 Muhoksen lukion opiskelijat opiskelivat saksaa, venäjää, espanjaa ja ranskaa sekä ET:n kursseja eLukiassa. Täydentävälle verkko-opetukselle on tarve jatkossakin: vähän valitut opintojaksot, täydentävä kielitarjonta sekä elämäntutkimustiedon opetus. Muhoksen kunta teki sopimuksen mahdollisuudesta ostaa opetusta yksittäisille opiskelijoille Oulun Aikuislukiosta.

Lukio-opintojen kannalta Muhoksen lukiossa kiinnitetään huomiota yhteisöllisyyteen. Lukion koko tukee hyvää opiskelijahuoltoa ja viihtymistä, kun opiskelijat ja opettajat tuntevat hyvin toisensa, opettajuus on valmennustyyppistä ja koulun yhteisöllisyys tukee hyvin nuoren kasvua. Mahdollisiin

ongelmiin on helppo tarttua heti. Lukiolla on oma opiskeluhoitosuunnitelma. Koululla on opiskeluhoitoryhmä ja tarvittaessa kokoontuneet asiantuntijaryhmät.

Tiedonkulku on nopeaa hyödyntäen Wilmaa, sähköpostia, helposti päivitettäviä lukion peda.net kotisivuja, info-TV:tä ja suoria kontakteja. Ensimmäisen lukuvuoden opiskelijoita tukee heti ensimmäisestä koulupäivästä asti tutorit, jotka ovat vanhempia lukiolaisia. Lukiossa on perinteisesti aktiivinen opiskelijakunnan hallitus, joka koulun henkilökunnan avustuksella ideoi ja järjestää teema- ja erikoispäiviä tuomaan virkistävää vaihtelua koulutyöhön. Etäopetuksen ja pandemian ajan tuomia haasteita on pyritty korjaamaan etenkin syyslukukaudella järjestämällä mukavia erikoispäiviä.

Muhoksen lukiolla on myös aktiivista somenäkyvyyttä: facebook-sivut ja instagram-tili. Hankkeiden, verkostoitumisen ja aktiivisuuden kautta Muhoksen lukio on saanut näkyvyyttä. Lukiorakennusta on hyödynnetty myös mm. Muhoksen lasipalatsina, kun aulassa järjestettiin Muhoksen Yrittäjien organisoima kuntavaalipaneeli. Myös Taiteiden Yössä lasiaula oli tanssinäyttämönä kadulle.

Muhoksen lukion opintotarjotin on pysynyt monipuolisena ja tukenut onnistumista opinnoissa. Kertauskurssien järjestäminen useimmissa kirjoitettavissa aineissa ja digitaaliseen pedagogiaan liittyvien taitojen varmistaminen antavat hyvät valmiudet menestyä ylioppilaskirjoituksissa. Lisäksi muut, ei suoraan mihinkään oppiaineeseen liittyvät kurssit, lisäävät jaksamista ainesidonnaisissa opinnoissa ja valmistavat monipuolisesti opiskelijoita työelämään ja jatko-opintoihin sekä tuovat elämänhallintaa.

TALOUDELLINEN TULOS

Muhoksen lukio alitti annetun talousarvion lopullisen toteuman ollessa 94 % talousarviosta (alitus 96 175€, lukiokoulutus yhteensä). Päivälukion osuus oli 95 % (alitus 79 304€) ja eLukion -20% (13 862€). Etäopetusjakson takia mm. ruokailusta kertyi säästöjä. Korona-ajan sijaiskuluilta vältyttiin rehtorin sijaistaessa tai lievaoireisena opettajat halusivat pitää enemmän tunteja itse kotoa. Kuljetuspalveluissa säästettiin tapahtumien peruuntuessa tai siirtyessä etäyhteyksillä hoidettavaksi. Kuntatalouden tiukkuus huomioitiin kaikkiaan toiminnassa. Valtionrahoituksesta ja kunnan omavastuusuudesta muodostuvat projektit eivät juuri edenneet koronan takia.

Vuoden alussa koettu etäopetusaika toi säästöä lukion toiminnassa. Korona-ajan tuomien etäopiskelun haasteiden korjaamista varten oli saatu ”valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi”. Hankerahaa käytettiin tukiopetukseen ja lisäohjantaan. Valtionosuus oli 18 050€, omavastuun ollessa 950€. Käyttöaikaa oli 31.1.2022 saakka. Koronapandemian jatkuessa lisärahoitusta vaikutusten korjaamiseen saatiin myös vuosille 2021-2023 33 484€, omavastuulla 1763€. Tällä rahalla jatketaan tukitoimia.

eLukion osuutta on haastava ennustaa talousarvioon, koska omien opiskelijoiden valintojen määrää ei tiedetä etukäteen ja opettajien kurssimäärät riippuvat Pohjois-Pohjanmaan alueen lukiolaisten valinnoista. Käytäntö on, että kunta maksaa opettajiensa eLukiokurssien palkan ja kaksi kertaa vuodessa jyvitetään opetuskustannusten korvaaminen suhteessa kunkin lukion ilmoittautuneiden määrään. Vuoden 2021 osalta taloustulos oli hyvä ja kunta sai euroja takaisin.

Kevätlukukaudella 2021 lukio oli 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osalta kolmisarjainen ja abi-ikäluokan osalta kaksisarjainen. Lukuvuoden 2020-2021 tuntikehys oli 339,28. Lukuvuonna 2021-2022 tuntikehys on 341,90, kun 2. ja 3. opiskeluikäluokat ovat kolmisarjaisia, ts. pakolliset kurssit tarjotaan muuten luokattomassa lukiossa kolme kertaa. Toisaalta ensimmäisen vuoden ikäluokka on

66, joten iso osa pakollisista opintojaksoista heidän osaltaan tarjotaan kaksi kertaa. Luokattomassa lukiossa ensimmäisen opintovuoden opintojaksoilla voi olla vanhempiakin opiskelijoita, joten osa opintojaksoista heilläkin on pitänyt tarjota kolmena ryhmänä jo työskentelymuotojen takia.

Toiminnan tehostamiseksi Muhoksen lukiossa tarkastellaan jatkossakin opintojaksotarjontaa tehokkuuden mutta myös markkinoinnin näkökulmista. Monipuolinen opetustarjonta ja riittävä tukiovetuskiintiö takaavat opiskelijoiden onnistumisen opinnoissaan. Tutkintovalinnan perusteella jaetaan yli puolet korkeakoulujen opiskelupaikoista, joten ylioppilastutkinnossa menestyminen on opiskelijoille entistä tärkeämpää.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Tärkeimmät oppilaitoksen yhteistyökumppanit opiskelijan itsensä lisäksi etenkin opintojen alussa ovat huoltajat. Tämä korostuu viime elokuussa aloittaneen oppivelvollisuuden piirissä olevan ikäryhmän kanssa. Opiskelu lukiossa on intensiivistä ja opiskeluhuollon tuen pitää olla vahva. Palaverissa on paikalla opiskelijan lisäksi yleensä huoltaja sekä tarvittavat asiantuntijat. Koska lukioaikana opiskelijat saavuttavat täysikäisyyden 18 vuotta, opiskelijoita ryhdytään jo opintojen alussa ohjaamaan omatoimisuuteen ja asioiden hoitamiseen itse. Yhteistyö kotien kanssa tapahtuu pääasiassa vanhempainilloissa ja Wilma-viestien avulla. Tarvittaessa ryhmänohjaaja tai rehtori voivat olla kotiin yhteydessä puhelimitse. Etenkin ensimmäisenä opiskeluvuotena palaverikynnys on matala ja opiskeluhuollon ns. asiantuntijaryhmien kokouksia pidetään paljon.

Yhteistyö yläkoulun kanssa on painottunut etenkin yhdeksäsluokkalaisiin. Aiemmin heidät on kutsuttu tutustumaan lukioon ja mukaan joihinkin lukion tilaisuuksiin mm. yrittäjävierailut, Vanhojen tanssit sekä lukio-opiskelusta kertovat tilaisuudet. Koronapandemian takia vuonna 2021 yhteiset tapahtumat ovat olleet vähäisiä.

Lukio on laajasti verkostoitunut ja eri yhteistyökumppanien kanssa toimiminen usein liittyy johonkin viitekehykseen. Yrittäjien kanssa aiheena on yrittäjäyyskasvatus. Robotiikka- ja ohjelmointiopinnot (TVT2) sekä koko korkeakoulu yhteistyö verkostoivat Muhoksen lukion etenkin Oulun yliopistoon sekä Oulun ammattikorkeakouluun. Kansainvälisyydessä tärkeä kumppani on ollut Saksassa Aalenin alue ja siellä Schubart-lukion. Erasmus+ -hankkeet ovat olleet laajempaa KV-yhteistyötä.

Kuten aiemmin esiteltiin eLukioverkosto, 22 itsenäisen lukion yhteistyö on loppumassa Oulun vetäytyessä. Sen tilalle tarvitaan uutta verkko-opetusyhteistyötä. Verkkoyhteistyötä tarvitaan mm. kielivalikoiman turvaamiseksi, elämäkatsomustiedon opetuksen toteuttamiseen sekä joidenkin vähävalintaisten opintojaksojen hoitamiseksi kustannustehokkaasti.

Muhos on mukana Positiivisella johtamisella tuottavuutta ja hyvinvointia -hankkeessa, jonka ideoita hyödynnetään lukiossa. Lukio on osallistunut myös Työsuojelurahaston rahoittamaan ja kunnan tilaamaan työelämän laadun kehittämishankkeeseen (kyselyt ja niiden seuranta).

Yhteistyö hyvinvointilautakunnan ja kunnan muidenkin päättävien elinten kanssa on sujunut hyvässä hengessä.

KATSAUS TULEVAAN

Kalenterivuoden alkupuolella käynnistyy yhteishaku toisen asteen oppilaitoksiin. Muhoksen lukion aloituspaikkamäärä pudotettiin vuoden 2022 osalta kuuteenkymmenenviiteen. Vuoden 2021 yhteishaku oli ensimmäinen, jossa lukio-opintonsa aloittava ikäluokka oli suurimmaksi osaksi oppivelvollisia. Opintojen maksuttomuus muutti hakijatilannetta. Ensimmäisinä päivinä aloittajia oli lähes 70, mutta laskentapäivään mennessä 21-ryhmäläisiä oli 66. Nyt yhteishaun piirissä oleva Muhoksen peruskoulun päättävien määrä on hieman isompi kuin vuonna 2021, mutta toisaalta Muhoksen lukiota ei nyt ole myöskään juuri markkinoitu Oulun suuntaan. Kesäkuussa selviää, kuinka paljon kaikkiaan hakijoita on Muhoksen lukioon ja onko tulijoita yli 65. Se on maksimi, jolla osan opinnoista voi tarjota kahtena ryhmänä. Osa opetuksesta silloinkin on tarjottava jo kolmena, jotta opintojaksolle tulevat vanhemmat opiskelijat mahtuvat mukaan. Lautakunnan on mahdollista päätöksellään kesällä kasvattaa paikkamäärää, mutta se edellyttää lisämäärärahaa, lukujärjestysten radikaalia korjaamista, tietokonehankintoja ja miettimistä, miten lisätunnit jaetaan opettajille. Toisen asteen oppilaitosten hakijamäärän ennustettavuus on haasteellista. On kuitenkin huomioitavaa, että oppivelvollisuus edellyttää, että jokaiselle nuorelle löytyy opiskelupaikka.

Muhoksen lukion opinto-ohjausta ollaan organisoimassa niin, että lukio saa vuosityöajassa toimivan opinto-ohjaajan jo keväälle 2022. Opiskelijamäärä on noussut noin 160:stä ja on tällä hetkellä 223 (vuoden 2022 alussa). Lukion opinto-ohjaukselle ei ole säädöksiin perustuvaa mitoitusta, mutta ohjeena pidetään noin 200 opiskelijaa yhtä opinto-ohjaajaa kohti, ja vähintään tämä mitoitus on käytössä useimmissa lähikunnissa. Aiempaan nähden säädöksissä määrätty opinto-ohjauksen velvoitteet ovat selkeästi kasvaneet: lukiolain muutokset, oppivelvollisuuden laajentuminen sekä käyttöön otettu uusi opetussuunnitelma. Opiskelijoilla on opinto-ohjauksen opetuksen lisäksi lukiolain mukaisesti oikeus säännölliseen henkilökohtaiseen ohjaukseen. Henkilökohtainen ohjaus voi pisimmillään opiskelijaa kohti kestää jopa viisi vuotta, koska opinto-ohjaus kattaa myös neljännen vuoden opiskelijat ja ylioppilaiden ohjaamisen vuosi heidän ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Opinto-ohjaajaa tarvitaan myös kesäaikaan, kun oppivelvollisuuden laajentuminen vaatii tehostettua ohjausta nivelvaiheissa sekä lukiolain mukaisesti jatko-opintoihin hakeminen ohjausta lukion jälkeen. Jälkimmäisen merkitystä on korostanut korkeakoulujen tutkintovalinta, kun ylioppilastutkintoa täydennetään ja arvosanoja korotetaan. Lukiolain, oppivelvollisuuden ja uuden opetussuunnitelman edellyttämä ohjaus ja ennaltaehkäisy vähentävät pudokkaita, turvaavat sujuvamman opiskelun lukiossa ja selkeyttävät tulevaisuuden opiskelusuunnitelmia. Kaiken tämän lisäksi uusi opetussuunnitelma ja lukiolaki edellyttävät yhteistyötä korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Opinto-ohjaus edellyttää siis laajaa yhteistyötä lukiosta ulos päin.

Lukiomaailmassa varmasti yhteisenä toiveena on, että opetushallituksen suunnalta ei tulisi vähään aikaan uusia kehittämisvaateita. Viimeiset viisi vuotta ovat olleet aikamoista myllerrystä ja muutosta lukiokoulutuksen arjessa. Uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 2016 ja seuraava jo 2021. Tämä tarkoittaa sitä, että paikallisesti on prosessoitu ja kirjoitettu lukion omat paikalliset opetussuunnitelmat normaalin koulutyön ohessa. Lisäksi ylioppilastutkinto muuttuu koko ajan. Oppivelvollisuus on tuonut käyttöön digitaaliset oppikirjalisenssit. Keväällä 2022 ylioppilastutkinnon aloittavien on kirjoitettava nyt 5 ainetta entisen neljän sijaan. Toiveissa olisi katsoa uudistusten toimivuus, ja lukioissa henkilöstö voisi keskittyä opetustyöhön. Etenkin kun takana on jo 2 vuotta tasapainoilua koronan kanssa.

On tärkeää, että Muhoksen lukion vetovoimaisuus säilyy jatkossakin. Opintotarjottimen täytyy säilyä kiinnostavana ja sellaisena, että se tukee sekä menestymistä opinnoissa että samalla myös jaksamista. Lukiokoulutus ei ole sidoksissa vain oman kunnan väkilukuun, koska 2. asteen oppilaitoksiin haetaan yli kuntarajojen. Lukiolla on jatkossakin tarve verkostoitua ja tehdä yhteistyötä muiden lukioiden

kanssa. Yhteistyö etenkin Oulun seudun lukioiden kanssa jatkuu ja uusiin mahdollisuuksiin tartutaan ketterästi. Sopivan kokoisena kouluna Muhoksen lukio on nopea reagoimaan.

Toivotaan, että koronapandemia alkaa kohta olla ohitse. Nuorten hyvinvointia tukee opiskeluun liittyvä turvallinen lähiopetuksen yhteisöllisyys ja elämää rytmittävä kouluarki. Todettakoon kuitenkin, että etäopetus ja sen ympärillä tapahtuva lukioyhteistyö on hyvä apu pienten opetusryhmien toteuttamisessa kustannustehokkaasti. Toivottavasti verkossa tapahtuva opettajainkoulutus ja alueelliset kokoukset jäävät käytännöksi, jolloin matkustaminen vähenee ja Etelä-Suomen koulutukset ovat pohjoisen opettajille tarjolla.

Opiskelijoiden onnistumisen, oppilaitoksen kehittämisen ja hyvän draivin toimintakulttuurissa mahdollistaa sitoutunut henkilökunta, joka ohjaa opiskelijoita opinnoissa valmentavalla otteella ja huolenpidolla. Lisäksi tarvitaan kehityksen mahdollistajana hyvin toimiva ja yhteistyökykyinen hyvinvointilautakunta. Kiitos kaikille toimijaosapuolille.

Muhos 1.3.2022
Minna Kemppainen
Muhoksen lukion rehtori